

Филозофски факултет
Универзитет у Нишу

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Примљено: 16. 4. 2024.

Врст. Јед.	Број	Трилог	Вредност

ИЗВЕШТАЈ О КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ САРАДНИКА

ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Конкурс за избор у звање:	Сарадник у звање асистент с докторатом
Ужа научна област:	Комуникологија, језик и студије медија (предмети „Увод у новинарство“ и „Наративно новинарство“)
Датум расписивања конкурса:	27. март 2024. године
Конкурс објављен у:	Публикација „Послови“ Националне службе за запошљавање Републике Србије
Пуно или непуно радно време:	Пуно радно време.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Датум именовања комисије:	Одлука Научно-стручног већа бр.
3. 4. 2024. године	129/1-5-01

	Чланови комисије	Звање и датум избора у звање	Ужа научна област	Високошколска установа
1	Др Зоран Јевтовић, председник комисије;	Редовни професор, избор у звање 27. 1. 2015. године.	Комуникологија и новинарство	Филозофски факултет Универзитета у Нишу
2	Др Добривоје Станојевић, члан комисије.	Редовни професор, избор у звање 19. 5. 2010. године.	Медијске студије и новинарство	Факултет политичких наука Универзитета у Београду
3	Др Душан Алексић, члан комисије	Доцент, избор у звање 30. 6. 2021. године	Комуникологија, језик и студије медија	Филозофски факултет Универзитета у Нишу

КАНДИДАТИ пријављени на конкурс:

- 1) Велибор В. Петковић из Ниша

1. ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

1) Велибор (Велимир) Петковић, доктор наука – филолошке науке

(Име, име родитеља, презиме, академска титула)

1.1. ЛИЧНИ ПОДАЦИ

Датум и место рођења:	21. 7. 1963. Тузла
Место боравка, адреса:	
Запослен/а у:	Филозофски факултет у Нишу
Професионални статус/ радно место:	Асистент с докторатом на Департману за комуникологију и новинарство за ужу научну област Комуникологија, језик и студије медија

1.2. ПОДАЦИ О ОБРАЗОВАЊУ

Основне студије, високо образовање:

Универзитет, факултет	Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
Студијски програм, група (смер, одсек):	Психологија
Година уписа	1983.
Година завршетка	1988.
Стечени стручни назив	Дипломирани психолог
Просечна оцена	8, 76

Други степен: магистарске студије, мастер или специјалистичке студије:

Универзитет, факултет	Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
Студијски програм, научна област:	Новинарство
Година уписа	2010.
Година завршетка	2011.
Стечени назив	Мастер журналиста
Просечна оцена	10
Тема магистарске тезе/ мастер / завршног рада	Програмски концепт, функција и перспективе верског радија Студија случаја: Радио Епархије нишке „Глас“

Трећи степен: докторске академске студије/ докторска дисертација

Универзитет, факултет	Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
Студијски програм, научна област	Филологија, Филолошке науке
Година уписа	2013.
Година завршетка	2021.
Стечено научно звање	Доктор наука – филолошке науке
Просечна оцена	9, 44
ТЕМА докторске дисертације, Датум одбране	Књижевно дело Душана Радовића у светлу теорије трансмедиијалности 23. 6. 2021.
Ментор у изради	Проф. др Јелена Јовановић, ванредни професор, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет

1.3. ПРОФЕСИОНАЛНА КАРИЈЕРА

1.3.1. Досадашњи избор у академска звања

Универзитет, факултет	Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
Звање и датум првог избора у академско звање	Асистент на предмету „Деонтологија медија“ на Департману за комуникологију и новинарство 16. 7. 2014. године
Ужа научна област	Друштвено хуманистичке науке и медији
Звање у тренутку конкурса и датум претходног избора	Асистент с докторатом на предметима „Новинарска стилистика“ и „Увод у новинарство“ на Департману за комуникологију и новинарство 16. 12. 2017. године
Ужа научна област	Комуникологија, језик и студије медија

1.3.2. Педагошко искуство/ кретање у професионалној каријери/ радна места

Период	Послови
1988-91.	Новинар омладинског листа „Графит“ Ниш.
1991-92.	Репортер у дописништву РТВ Београд у Нишу.
1992-94.	Новинар дневног листа „Народне новине“ Ниш.
1994-2010.	Новинар-водител, гл. и одг. уредник Радио Ниша (2001-2004).
2010-2014.	Новинар-извештач Радио Београда из дописништва у Нишу.
2014-2020.	Асистент на Департману за комуникологију и новинарство Филозофског факултета Универзитета у Нишу.
2020-2021.	Демонстратор на Департману за комуникологију и новинарство Филозофског факултета Универзитета у Нишу.
2021-2024.	Асистент с докторатом на Департману за комуникологију и новинарство Филозофског факултета Универзитета у Нишу.

1.3.3. Научно и стручно усавршавање (школе, семинари, курсеви)

Период	
1988-2024.	Одмах по дипломирању на Групи за психологију 29.06.1988. ангажован у раду Омладинских радионица Србије, у вишим разредима основних школа, под менторством проф. др Јелене Влајковић са Филозофског факултета у Београду. Едукацију завршио септембра 1988. године у Белој Цркви, радио са ученицима ОШ „Вук Караџић“ у Нишу, специфичне због претежно ромске популације. Сарађивао са школским психологом Горданом Голубовић (сада Ђигић, запосленом на Филозофском факултету у Нишу). Октобра 1988. године уписао магистарске студије на Филозофском факултету у Београду, на предмету Развојна психологија код ментора проф. др Ивана Ивића. Положио све испите из прве и уписао другу годину. Због гашења Групе за психологију на Филозофском факултету у Нишу, где је био предложен за асистента на предмету Развојна психологија, одустао од магистарских студија и посветио се новинарству. Главни и одговорни уредник стручног часописа „Научни

подмладак“ Универзитета у Нишу од 1986-90. године, на завршним годинама основних студија и током магистарских студија.

Један од петоро оснивача студентског радио-програма „Десетка“ на таласима Радио Ниша и академског листа „Пресинг“ 1991. године. Завршио школу новинарства београдских „Омладинских новина“, у то време као новинар нишког „Графита“. Паралелно се едуковао за рад у психолошким и медијским програмима.

Од 1997. године члан „Отвореног клуба“ у Нишу, завршио едукацију за рад са децом из такозваних „рањивих“ група: избегличком, мањинском и социјално најугроженијим становништвом. Сарађивао за „Групом 484“ из Београда на програму искорењивања сиромаштва, са Одбором за грађанску иницијативу Ниш у пројектима и програмима за младе, националне мањине и домицилно становништво, од Новог Пазара до Бора и од Крагујевца и Краљева до Врања, Бујановца и Прешева. Као члан нишког Одбора за грађанску иницијативу (ОГИ) од 2000. година учествовао у реализацији пројеката „Питање кривице и одговор одговорности“, „Не у моје име“, „Школа за младе лидере“, „Корупција квари и људе и ствари“, „Србија је и моја кућа – програм за равноправност свих грађана“ и писању приручника „Скоро све што би требало да знате о НВО“.

Дугогодишњи члан Савета НВО „Проактив“ из Ниша, сарадник невладиних ромских организација „Амаро дром“, „Понос“, „Освит“ и женских организација „Жене у црном“, „Центар за девојке“, „Женски простор“, а такође и омладинских као што су „Млади амбасадори Ниша“ и еколошких попут НВО „Кобре“ из Доње Топонице која организује и летње међународне кампове.

Активни учесник у свим хуманитарним и образовним програмима локалне самоуправе и цивилног сектора у Нишу, од летњих школа новинарства и мултикултуралних радионица, до едукација за јавни наступ и медијско образовање.

Од гашења Радио Ниша (укидања програма 22. марта 2010. године), ангажован као водитељ градских манифестација у Нишу, углавном у области културе: Интернационалних хорских свечаности (2010, 2012, 2022.), Књижевне колоније Сићево (2010-2023.), Нишвил цез фестивала (2011-2023), доделе књижевних награда града Ниша „Бранко Миљковић“, „Стеван Сремац“, „Малени цвет“ (за најбољу књигу за децу и младе) и „Славиша Николин Живковић“ (награда Друштва књижевника и књижевних преводилаца Ниша), као и многих других програма и промоција.

Члан редакције и уредник „Фестивалских новина“ Филмских сусрета у Нишу (1992-2022).

Учесник у пројекту „Социјална инклузија за достојанствен живот Рома и других осетљивих особа у Србији 2023-2026. и модератор конференције „Сарадња медијских радника у превенцији и борби против дискриминације према Ромима“ одржане на Филозофском факултету у Нишу 5. и 6. априла 2024. године у организацији Екуменске хуманитарне организације из Новог Сада.

1.3.4. Чланство у стручним и научним удружењима

Период	
1990-2014.	Удружење новинара Србије
2011-2024.	Друштво новинара Ниша
2011-2024.	Друштво књижевника и књижевних преводаца Ниша
2019-2024.	Независно удружење новинара Србије

2. ПРЕГЛЕД НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА КАНДИДАТА

2.1. НАУЧНИ РАД

Публикације након претходног избора

Пуни библиографски подаци о публикацији	М ...	бодова
М 10 (М11, 12, 13, ... М18)		
Velibor Petković, 2023, <i>Verbalizacija praštanja u knjizi priča Anđeli neće sići sa nebesa Đorđa Lebovića</i>, Zbornik radova sa skupa <i>Jezik, književnost, moć</i>, Filozofski fakultet Univerziteta u Nišu, str. 467-478, UDK 821.163.41.09-32 Lebović Đ	М 14	5
М20 (М21, 22.... М28)		
М 30 (М31, 32, 33.... М36)		
М40 (М41, 42, 43 ... М49)		
М50 (М51, 52, 53... М56)		
Велибор В. Петковић, Трансмедијална прича о учењу слова: <i>На слово, на слово</i> Душана Радовића као ТВ серија и књижевни текст, <i>Детињство</i>, часопис о књижевности за децу, Нови Сад, број 4 (зима 2022), стр. 34-50, UDC 821.163.41-93.09 Radović D.	М 51	3
Велибор В. Петковић, <i>Металепса и метареференти потенцијал радиоигре <i>Како су постале ружне речи</i></i> Душана Радовића, <i>Philological Studies</i> 19, 1, (2021), стр. 77-94, УДК: [821.163.41-93.09Radović V. V.:659.145]:82.01 DOI: 10.17072/1857-6060-2021-19-1-77-94	М 52	2
Велибор В. Петковић, <i>Педесет година Адвокатске коморе Ниш 1972-2022</i>, Бранич, Часопис за правну теорију и праксу Адвокатске коморе Србије, Београд, број 4/2022, стр. 118-134, UDK 347.965.8(497.11)"1972/2022"	М 52	2
Velibor Petković, <i>Meta-referential reality in the abyss of media images and theories</i>, <i>Media studies and applied ethics</i>, Vol. III, No 1 (2022), str. 175-187, UDK 07:316.75 DOI https://doi.org/10.46630/msae.1.2022.12 Department of Communicology and Journalism, Faculty of Philosophy, University of Niš, Serbia.	М 54	1

Велибор В. Петковић, Трансмедијални наратив детињства Душана Радовића, Годишњак Института за дечју књижевност бр. 2 (2022), стр. 284-297, УДК 821.163.41.09-93 Радовић Д. 821.163.41:929 Радовић Д.	М 54	1
М60 (М61, 62, 63... М66)		

Публикације до претходног избора

Пуни библиографски подаци о публикацији	М ...	бодова
М 10 (М11, 12, 13, ... М18)		
Велибор Петковић, Милан Дојчиновић, 2017, <i>Улога медија у служби очувања културног идентитета</i> , Зборник радова са скупа <i>Језик, књижевност, време – Књижевна истраживања</i> , Филозофски факултет Универзитета у Нишу, стр. 131-147, УДК 316:774 ISBN 978-86-7379-445-7	М 14	5
Велибор Петковић, Милан Дојчиновић, 2016, <i>Технолошки напредак медија као предуслов вишезначности</i> , Зборник радова са скупа <i>Језик, књижевност, значење – Језичка истраживања</i> , Филозофски факултет Универзитета у Нишу, стр. 457-471, УДК 316.774:316:42 (81'42:316.776.32) ISBN 978-86-7379-409-9	М 14	4
М20 (М21, 22.... М28)		
Milan Dojčinović, Velibor Petković, 2019, <i>Efekti sajberprostora na personalni identitet</i> , Друштвене и humanističke studije, časopis Filozofskog fakulteta u Tuzli, Vol. 4, No 1 (7), str. 309-330, УДК 316.77:004.738.5 159.923.5:004.738.5 ISSN 2490-3647	М 23	4
М 30 (М31, 32, 33.... М36)		
М40 (М41, 42, 43 ... М49)		
Велибор В. Петковић, <i>Стваралачки и психолошки мотиви у 'Житију Светога Петра Коришког'</i> , Зборник радова "На темељима народних говора", 2020, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, стр. 511- 526, УДК 821.163.41'04.09-94 Теодосије Хиландарац	М 45	1,5
Велибор Петковић, 2015, <i>Пут креативности од старих ка новим медијима</i> , Тематски зборник радова: О креативности и уметности – савремена психолошка истраживања, стр. 81-88, Департман за психологију Филозофског факултета Универзитета у Нишу. УДК 316.774:316.6-057.87 (316.776:004.738.5-057.87) ISBN 978-86-7379-396-2	М 45	1,5
М50 (М51, 52, 53... М56)		
Велибор В. Петковић, 2018, <i>Металепса и метареференце у радиодрами Капетан Џон Пиплфокс</i> Душана Радовића, <i>Philologia Mediana</i> , стр. 237-252, УДК 821.163.41.09-25 Радовић Д. ISSN 1821-3332	М 51	3
Велибор Петковић, 2018, <i>Слатке кратке приче</i> , Градина, Ниш, бр. 82-	М 53	1

83/2018, стр. 312-317, књижевна критика о књизи прича „Кришке“ Драгана Ј. Ристића. ISSN 0436- 2616=Градина		
Велибор Петковић, 2016, Сто година ведрине, с обе стране живота и Дрине, Градина, Ниш, бр.70-71, стр.378-380, књижевна критика о роману: „Република Њопић“ аутор Вуле Журић, ISSN 0436-2616=Градина	М 53	1
Велибор Петковић, 2015, Смех је застава слободе, Градина, Ниш, бр.64-65/2015, стр.312-315, приказ стрипа „Best of Боцко“ Миодрага Величковића Мивела из тематског блока „Градови стрипа на југу Србије“. ISSN 0436-2616=Градина	М 53	1
Велибор Петковић, 2012, Цез светлост у августу 2011, инсајдерска прича о Нишвил фестивалу, Градина, Ниш, бр.50-51/2012, стр.329-337, тематски блок „Линкови“. ISSN 0436-2616=Градина	М 53	1
Велибор Петковић, 2012, Све било је Нишвил 2012, Градина, Ниш, бр.50-51/2012, стр.338-346, тематски блок „Линкови“. ISSN 0436-2616=Градина	М 53	1
Velibor V. Petković, <i>A metareferential turn and mediatization of reality</i> , Media studies and applied ethics, 2020. Vol. I, No 1, str. 53-66, UDK 316.774:801.73	М 54	1
М60 (М61, 62, 63... М66)		
Велибор В. Петковић, 2017, <i>Метареференце у трансмедијској комуникацији</i> , Наука и савремени Универзитет, НИСУН 6, Филозофски факултет Ниш, стр. 551-561, УДК 316.772:377.4 ISBN 978-86-7379-466-2.	М 63	1
Велибор Петковић, Душан Алексић, 2016, <i>Улога студентских медија у професионализацији новинарске струке и развоју критичког мишљења – студија случаја: Студентски дневни лист</i> , Наука и савремени Универзитет, НИСУН 5, Филозофски факултет Нишу, 577-592. УДК 316.774:004.738.5 004.738.5:070 316.776.33-057.87 ISBN 978-86-7379-429-7	М 63	1
Ивана Стојковић, Велибор Петковић, 2015, <i>Медијска представа о природним катастрофама у Србији – манипулације и дезинформације</i> , Наука и савремени Универзитет, НИСУН 4, Филозофски факултет Ниш, стр. 325-339, UDK 316.774:005.582::515.511.9(497.11) ISBN 978-86-7379-391-7	М 63	1
Велибор В. Петковић, 2014, <i>Аполитична моћ верских медија у Србији</i> , Наука и савремени Универзитет, НИСУН 3, Филозофски факултет Ниш, стр. 663-674, UDK 316.774:654.191]:2-67(497.11) ISBN 978-86-7379-346-7	М 63	1
Зоран Јевтовић, Татјана Вулић, Велибор Петковић, 2012, <i>Верски радио и перспективе развоја у Србији</i> , Радио-дифузија у Србији, садашњост и будућност, Универзитет у Београду, Факултет политичких наука, стр. 69-85, UDK 654.191(497.11):2-6, 316.774(497.11):2-6 ISBN 978-86-7558-948-8	М 63	1

2.1.1. Индекс научне компетенције након претходног избора

Публикације и радови међународног значаја

Категорија	М11	М12	М14	М21	М23	М33	М34	Укупно	Основних
број публикација			1					1	
број бодова			5					5	

Публикације и радови националног значаја

Категорија	М42	М45	М51	М52	М54	М63	Укупно	Основних
број публикација			1	2	2		5	
број бодова			3	4	2		9	

Укупно публикација		основних	6
Укупно бодова на основу публикација		основних	14

Укупно бодова (са категоријом М70)	М71	укупно	20
М71 докторска дисертација - 6, М72 магистарска теза -3	6		

2.1.1. Индекс научне компетенције од првог избора – укупно

Публикације и радови међународног значаја

Категорија	М11	М12	М14	М21	М23	М33	М34	Укупно	Основних
број публикација			2		1			3	
број бодова			9		4			13	

Публикације и радови националног значаја

Категорија	М42	М45	М51	М53	М54	М63	Укупно	Основних
број публикација		2	1	5	1	5	14	
број бодова		3	3	5	1	5	17	

Укупно публикација		основних	17
Укупно бодова на основу публикација		основних	30
Укупно бодова (са категоријом М70)	М72		33
М71 докторска дисертација - 6, М72 магистарска теза - 3	3		

2.1.2. Учешће на научним пројектима

Период	Назив научног пројекта	Носилац пројекта/ финансијер
2019. година	„Локални медији Нишавског округа у дигиталном добу““	Филозофски факултет у Нишу

2.1.3. Усмена излагања на међународним научним скуповима

Датум	Наслов излагања	Назив научног скупа, организатор, место одржавања
2. 6. 2023.	Демистификација медија за критичко мишљење кроз практичан рад у креирању новинарских форми	„Медији и изазови савременог друштва“, Департман за комуникологију и новинарство ФФ у Нишу
21-22. 4. 2023.	Медији као Кантове „машине наговарања“	„Language, Literature, Process“ Faculty of Philosophy University of Niš
17-18. 12. 2021.	Стварност изгубљена у амбису медијских слика	„Медији и изазови савременог друштва“, Департман за комуникологију и новинарство Филозофског факултета Универзитета у Нишу
12-13. 4. 2019.	Релативност значења информација у трансмедијалном контексту	„Language, Literature, Context“, Faculty of Philosophy

		University of Niš
1.10.2016.	The effect of new media on the appearance of adolescents	„Language, Literature, Context“, Faculty of Philosophy University of Niš

2.2. СТРУЧНИ РАДОВИ

2.2.1. Објављени преводи

2.2.1. Рецензије, прикази, приређене збирке извора, хрестоматије,

1. Велибор Петковић, *Чардак и на небу и на земљи*, поговор Годишњаку Позоришта лутака Ниш (2018-2023) аутора Слободана Крстића.

2. Велибор Петковић, рецензије за књиге Милоша Гроздановића „Читање је штетно по здравље“ (2022) и „Мали роман о Константину Великом: Папино наслеђе“ (2023), СКЦ Ниш.

3. Велибор Петковић, *Прејакe слике живота*, прилог за монографију „Југ и стрип у теорији“, приредио Марко Стојановић, Лесковац, 2021.

4. Велибор Петковић, *Света лепота света*, поговор монографији „Шездесет година позоришта лутака Ниш“ (2018) аутора Слободана Крстића.

5. Велибор Петковић, *Музика отпора људи из градова*, предговор књизи „Ми плачемо иза тамних наочара“ Маријана Цветановића о нишком рокенролу, Нишки културни центар, 2016.

6. Велибор Петковић, *Витезови девете уметности, Лесковачка стрип академија*, критички приказ у књизи „20 година лесковачке школе стрипа“ Марка Стојановића, Лесковац, 2016.

7. Велибор Петковић, *Поезија уплетена у риме*, предговор књизи „Како време пролази“ Александре Петровић, Нишки културни центар, 2014.

8. Велибор Петковић, *Аплауз, овације и наранџе*, критика у музичком магазину „Аперто“, бр.2/2013, Факултет уметности Ниш.

9. Велибор Петковић, *Урођеник у свету музике*, критика у музичком магазину „Аперто“ бр.1/2012, Нота, Књажевац и Факултет уметности Ниш.

10. Велибор Петковић, *Књига се не тржи*, Градина, Ниш бр.40-41/2011, излагање на Округлом столу „Култура и тржиште у време кризе тржишта“ одржаног 2010. године на Књижевној колонији Сићево.

2.3. МИШЉЕЊЕ О НАУЧНИМ И СТРУЧНИМ РАДОВИМА КАНДИДАТА

Приказ / анализа радова	
У раду <i>Вербализација праштања у књизи прича Анђели неће сићи са небеса Ђорђа Лебовића</i> разматра се моћ речи да се зло представи и осуди, као предуслов праштању	

трауматизоване жртве онеме који је починио зло. За праштање су способни само они који су сачували људску доброту и којима је то нека врста психолошког обештећења, јер нису осветом упрљали руке и спустили се на ниво зликоваца који су се дехуманизовали по цену опстанка без икаквих моралних скрупула, лишивши се тако сваке духовности и човечности.

У раду *Трансмедијална прича о учењу слова: На слово, на слово Душана Радовића као ТВ серија и књижевни текст*, анализира се метаморфоза једног наратива променом медија у коме се представља. Тако сценарио телевизијске серије, реализоване у три верзије, бива преобликован у две позоришне представе, а затим објављиван у деловима који садрже приче и песме у књигама, што сваки пут доноси могућноћност за стварање нових светова приче. Медијске форме проширују и обогаћују значења, омогућавајући читаоцу и гледаоцу да новом рецепцијом боље разуме причу која се грана путевима који воде ка учењу слова, појачавајући снагу естетског задовољства у тексту, писаном или визуелном и аудитивном.

У раду *Металепса и метареферентни потенцијал радио-игре Како су постале ружне речи Душана Радовића* представљено је како се развојем медија који не само да приказују него и креирају стварност, стигло до металепсе као фигуре која уједињује аутора и дело, повезујући читаоца са нарацијом и ширењем значења га уводи у метадијегетичко рушење граница између фикције и стварности. Радовићева радио игра *Како су постале ружне речи* укључује слушаоца и читаоца у метареферентно препознавање и декодирање смисла у метасвести, ослобађајући емотивну реакцију која не доводи стварност у питање, већ указује на разноврстност и богатство њених медијски посредованих значења.

У рецензетском приказу монографије *Педесет година Адвокатске коморе Ниш 1972-2022* анализира се ово драгоцено сведочанство о развоју адвокатуре на југу Србије. При томе се детаљно представља историјски развој ове области од обнављања државности Србије у деветнаестом веку по ослобођењу од Турака, укључујући и прве књиге из области права објављене код нас, што је било од непроцењивог значаја за развој правног система и увођења у рад јавних правозаступника грађана, од некадашњих бранича до данашњих адвоката организованих у регионалне коморе, што значајно подстиче и рад Адвокатске коморе Србије.

У раду *Meta-referential reality in the abyss of media images and theories (Метареферентна стварност у амбису медијских слика и теорија)* анализира се дигитална трансформација савременог друштва у коме медијске форме свеобухватно окупирају реципијенте, стварајући привид средине стварније од реалности, попут Бодријаровог симулакрума, копије без оригинала, наметнутог императиве бескрајне забаве у којој информације губе значење. Медијска продукција креира светове који се укрштају, релативизујући истину и морал, факта и фактоиде, што повећава потребу за медијском писменошћу и образовањем које ће се критички односити према савременој информационој и визуелној култури, метареферентно загледаној у саму себе, што захтева улагање великих напора да се појединац и друштво одупру нарцистичкој заблуди да снимати значи постојати.

У раду *Трансмедијални наратив детињства Душана Радовића* дат је преглед раних утицаја медија на великог писца, од првог фотографисања и гледања филма у родном Нишу, преко музике и спорта до првих књига у Суботици, у којој се школовао. Аутор текста сматра да су рана искуства и очараност возовима у детињству, пресудно утицала на Радовићев књижевни и новинарски рад у медијима, склоност онеобичавању, краткој форми и особеном поетском језику који представља задивљујуће успешан пример надреалистичке поетике блиске обичним људима, читаоцима али још више слушаоцима радија и гледаоцима телевизије. Томе је у великој мери допринела тежња Душана Радовића да упркос животним тешкоћама и болести која га је пратила од детињства, не одступи од ведрине и доброте, универзалног језика којим се споразумевао са најмлађом публиком, а и са свим генерацијама.

У раду *Улога медија у служби очувања културног идентитета* аутори заступају тезу о значају медија као документа историје. При томе истичу да је моћ писања историје цивилизације била у рукама владара, племства и цркве, којима су медији били полулагу власти.

Визионарска мисао филозофа Френсиса Бекона да ће поседовање информација гарантовати моћ потврдила се кроз историју, а медији нису само сведоци историје већ имају и хомогенизирајућу функцију у друштву. Савремена медиологија заснована као екологија културе, по француском филозофу Режиу Дебреу, поред комуникативног аспекта проучава и трансмисиону функцију: пренос информација између различитих временско-просторних сфера. Рад указује на улогу медија у очувању културног наслеђа, идентитета и колективног памћења нације.

У раду *Ефекти сајбер простора на персонални идентитет* аутори указују да је развој информационих технологија омогућио креирање виртуелних идентитета као нову врсту ескапизма из реалности у сајбер простор као посебан вид социјалног миљеа. Тај нови социјални простор посредован интернетом задовољава људску потребу за интерперсоналним контактом и припадањем заједници. Друштвене мреже као психолошки простор омогућавају сваком кориснику да представи савршенију слику себе, истовремено им ускраћујући да осете чулну пуноћу реалног физичког света. Има индиција да сајбер сфера умањује личну одговорност појединаца, што за собом повлачи низ психолошких и бихејвиоралних ефеката. Истраживање је усмерено на ефекте које виртуелни идентитети изазивају код личних идентитета корисника.

У раду *Стваралачки и психолошки мотиви у 'Житију Светога Петра Коришког'* аутор истиче многострукост значаја овог дела која превазилази оквире религије. Свети Петар Коришки понавља Христов подвиг али пошто се о неизрецивом не може давати суд, пред читаоцима се отвара богатство стваралачких мотива аутора житија Теодосија и психолошко-верских његовог „књижевног јунака“ испосника Петра. Аутор указује и на то да је Теодосије врстан стилиста и да је његова хагиографија која не одступа од православног канона писања о свецима, истовремено претеча романа у српској књижевности. Ново читање овог житија укључује тумачење песника Миодрага Павловића и психијатра Владете Јеротића али недогматски трага за увидима који проширују значења текста. Такав је и есхатолошки приступ Драгише Бојовића који хагиографију свеца сагледава као „демонска испитивања душе монаха“ у уобличавању митарстава још за живота Петра Коришког. Овај текст важан је и за преиспитивање савремене нарцистичке културе и пружа читаоцу увиде у могућност подвижништва и у технолошки презасићеном свету, попут самовања и тиховања у пећини.

У раду *A metareferential turn and mediatization of reality* аутор разматра квалитативни скок у саморефлексији савремене културе и преиспитује пропустљивост граница између реалности и фиктивних светова, убрзан развојем дигиталних артмедија у XXI веку, што је у теорији означено као „метареферентни заокрет“. То је првенствено заокрет од хетерореферентне усмерености на покушаје представљања објективне стварности и њеног разумевања ка самоспознаји која је могућа само сагледавањем целине: света који није створио човек и људских артефакта, укључујући медије који приказују и креирају нову, медијатизовану стварност. Метареференце као трансмедијални концепт когнитивно повезују наративе различитих врста „стварности“ активирајући процес метаизације – кретања од референтног или комуникативног нивоа свести до вишег, саморефлексиивног. Тиме публика ментално (са)учествује у креирању металептогеног универзума.

У раду *Металепса и метареференце у радио-драми Капетан Џон Пилфокс Душана Радовића* ово дело се разматра као значајан допринос стварању металептогеног универзума који повезује књижевност и електронске медије, чему је Радовић као иноватор у писању за децу и наш први медијски аутор, дао највећи допринос. Повезујући металепсама и метареференцама старе и нове медије, (ре)креирајући стварност кроз радио-игру и релативизујући границе између виртуелног уметничког и реалног света слушалаца, Радовић демонстрира како „рушење четвртог зида“ у духу схватања Жерара Женета, успоставља релације које обогаћују доживљај публике али истовремено и проширују значење дела. Метареферентно „задовољство у тексту“ могуће је јер људи поседују „метареферентни

капацитет“ који по Дену Сперберу није ништа мање важан од основне способности за језик, што реферира на Ноама Чомског и његову генеративну граматику ума. Анализом радио-игре *Капетан Џон Пиплфокс* теоријске поставке савремене наратологије постају лако разумљиве као функционисање наратива у различитим медијима, метаизација као трансмедијални феномен доступан и деци и одраслима.

У књижевној критици *Слатке кратке приче* у којој се разматра књига *Кришке* Драгана Ј. Ристића, Петковић уочава садржинско и формално јединство дела изражено кроз концепт представен као „111 једностраничних прича“, метафорично представљених насловом као „кришкама свакодневице“. Подсећајући да је потреба за причањем основна потреба људског бића, критичар се позива на Лиотарово тумачење приче као „суштинске форме свакодневног људског сазнања“ и повезује га са запажањем развојних психолога да су наша прва сећања из детињства условљена способношћу стварања наратива, негде између треће и четврте године живота, када нервни систем достиже зрелост потребну за повезивање именица са глаголима. Књижевну вредност Ристићевих кратких прича Петковић уочава у његовој способности за уочавање детаља и претварања у причу високе уметничке вредности. При томе, иако су му узор највећи светски аутори кратких прича, Драган Ј. Ристић остаје аутентичан и аутоироничан, поигравајући се са причом као метатекстом који припада свима подједнако, и ауторима који се узајамно „преписују“, и читаоцима који их непрекидно „дописују“.

У раду *Метареференце у трансмедијској комуникацији* аутор се залаже за напуштање мономедијалних истраживања јер се масмедијска комуникација може целовитије разумети једино метареферентним приступом који сагледава трансмедијалност порука. То ствара метафикцију у којој се исти наратив варира кроз класичне и интернет медије, где људска способност да се мисли о мислима других бива неопходна за разумевање мултипликованих информација чија се значења варирају и тиме постају све захтевнија за тумачење у свеопштој хипермедијацији културе. Перманентно образовање је предуслов разумевања медијски посредованог света, а човек као *animal educandum* развојем метасвести опстаје као релативно слободно биће у свету све израженије манипулације у свим сферама живота.

У раду *Технолошки напредак медија као предуслов вижезначности* аутори проучавају медије као посреднике у међуљудској комуникацији који премрежују свет и утичу да се простор и време доживљавају асинхроно. То пред теорију медија поставља задатак да поред изучавања информативне функције новинарства, анализира и специфичну медијску стварност. Технолошки напредак и све захтевнија публика захтевају од савременог новинара да буде извештач и тумач актуелних друштвених тема. У доба инфотејмент новинарства које информацију повезује са забавом како би је продала као било коју другу робу, одговорност новинара и медија за тачност информација се повећава. Одговори на питања како и зашто се нешто догађа постају кључни, да дифузија значења не би претворила информисање у свеопшту релативизацију у којој слике догађаја намећу концепт *fabula rasa* (празна прича), а узроци догађаја бивају занемарени.

У раду *Пут креативности од старих ка новим медијима* аутор преиспитује студије медија које углавном истичу негативне ефекте. То се првенствено односи на приказивање деце као пасивних жртава медијских програма. У трагању за позитивним утицајима аутор наводи светле тренутке телевизије, попут серије за децу „Улица Сезам“ на глобалном нивоу, а образовно-васпитни програм Радио-телевизије Београд на националном, у периоду пре распада Југославије. Интернет и нови медији потискују старе, али их такође и инкорпорирају, што отвара нове могућности за интерактивну комуникацију. Когнитивна сложеност медија често превазилази деце неуралне структуре, али представља јак подстицај деци која задивљујуће добро баратају симболима у свету имагинације. Историјски развој медија не само да представља продужење људских чула него отвара и широке могућности креативног развоја симболичког мишљења. Истраживања у свету потврђују да нови медији подстичу интелигентне и креативне да непрекидно развијају своје потенцијале и општу и медијску

писменост и образовање.

У критичком приказу романа Вулета Журића *Република Ћопић* под насловом *Сто година ведрине, с обе стране живота и Дрине*, аутор уочава да је стогодишњица рођења великог писца обележена у српској књижевности на најбољи и најнеобичнији начин: писањем и објављивањем романа који превазилази његову биографију и представља оригинално уметничко дело. Аутор приказа истиче да је роман о Ћопићу и својеврсна историјска хроника једне земље у двадесетом веку, прича о могућности слободе појединца у аутократском друштву, али и постмодернистички искорак из биографије, јер писац Журић повезује Ћопића с руским аутором Довлатовим, што је због разлике у годинама реално немогуће, али шаље снажну поруку о борби за уметничку слободу у свим временима.

У критици едиције *Лесковачки стрип* аутор анализира књигу посвећена најнаграђиванијем карикатуристи из овог града, легендарном Миодрагу Величковићу Мивелу, вишедеценијском сараднику недељног листа *Наша реч*. Цртајући лик Боцка, обичног човека чије име наговештава његово противљење систему и мали људски отпор свакодневици, пуних 25 година у три повезане карикатуре у једном каишу сваког петка, Мивел је и не знајући да ствара стрипове, поред 105 домаћих и страних награда за друге радове, освојио и симпатије редовних читалаца лесковачких новина. Формирањем *Лесковачке школе стрипа* дело Миодрага Величковића је адекватно вредновано као историја самоуправног социјализма у свакодневним, а надреалним ситуацијама које су задесиле обичног човека. Аутор критичког приказа истиче значај оваквих издања и хумора као креативног одговора на све тоталитаризме и ауторитарне притиске на људску слободу.

У раду *Улога студентских медија у професионализацији новинарске струке и развоју критичког мишљења – студија случаја: Студентски дневни лист*, детаљно је анализиран интернет портал Студентског дневног листа, који су основали студенти новинарства Филозофског факултета у Нишу, а који је намењен свим студентима Нишког универзитета. Аутори су истраживали ко пише за портал, који су жанрови најзаступљенији и какве су стилске карактеристике ових текстова. Утврдили су колико студенти користе потенцијале оваквих медија и колико практичан рад доприноси професионализацији новинарске струке и развоју критичког мишљења и аналитичког новинарства. Детаљно је анализиран и изглед сајта, рубрике, учесталост објављивања садржаја, уредничка и новинарска структура. Како би се дошло до одговарајућих резултата, од метода су коришћене квантитативно-квалитативна анализа садржаја и интервју са главним и одговорним уредником портала како би се ближе упознали са системом функционисања овог медија.

У раду *Медијска представа о природним катастрофама у Србији – манипулације и дезинформације*, аутори изучавају манипулативну снагу слике која укида преиспитивање медијских представа, нудећи уместо тога безусловно прихватање. То омогућава успех стратегија које намећу медијску слику света по мери политике и капитала. Анализом извештавања медија о поплавама у Србији 2014. године аутори уочавају да је приказивање слика људских несрећа имало за циљ јачање емотивног одговора публике, занемарујући критичко разматрање узрока страдања. У томе виде и примену теорије *agenda setting* која креира представе, а анализом дневних листова *Курир* и *Политика* показују како субјективност извештавања утиче на медијску манипулацију и добијање жељеног одговора од прималаца поруке, у конкретном случају – читалаца ова два дневна листа.

Музичка критика *Цез светлост у августу 2011, инсајдерска прича о Нишвил фестивалу*, представља приказ свих учесника и њихових наступа. При томе је аутор комбиновао критички приказ са репортажним извештајем, захваљујући томе што је као водитељ цез фестивала био у прилици да уочи и забележи и догађања иза сцене. Текст представља драгоцен допринос културној историји Ниша, значају овог фестивала у међународним размерама и наглашава утицај цеза на формирање музичког укуса публике, како Нишлија, тако и гостију из Србије и региона. Уз то је писан новинарско-белетристичким

стилом, јако ретким у савременим медијима.

Текст *Све било је Нишвил 2012* је истовремено музичка критика и репортажа са цез-фестивала, приказ догађања свих шест дана, уводна два посвећена Шабану Бајрамовићу и четири званичног програма. Текст обухвата све извођаче који су наступили од 14. до 19. августа 2012. године на „Нишвил цез фестивалу“ уз навођење награда додељених по музичким жанровима, допринос града Ниша и Министарства културе популаризацији ове врсте музике и критички однос аутора којим се истичу вредности и уочавају негативне стране комерцијализације ванфестивалских, пратећих догађања у тврђави и граду.

Аутори рада *Верски радио и перспективе развоја у Србији* наглашавају да поплава посредованих информација води дух модерног човека у медијски креиране менталне оквире, што утиче да се и религијски обрасци и схватања усклађују са медијским перспективама. Аутори анализирају доминантан садржај верских радио-станица у Србији и указују на њихов значај у креирању религијске културе, али и евидентну потребу за размену информација између различитих конфесија и етничких заједница. Истражујући слушаност Радио Гласа епархије нишке, они предлажу организациони модел мрежног комуницирања православних радио-станица чиме би се значајно смањили трошкови продукције и убрзао пренос информација. Уместо догматских порука у вери – катихизиса, сматрају да модерни медијски дискурс треба да прерасте у дијалог о вери – религиологију, у чијем креирању треба да учествују и сами слушаоци, користећи могућности нових технологија и друштвених мрежа.

У раду *Аполитична моћ верских медија у Србији* аутор истиче да је Закон о радиодифузији Републике Србије усвојен 2002. године, омогућио верским заједницама оснивање електронских медија, али уз изричиту забрану емитовања политичких садржаја. Иако то на први поглед ограничава њихову област и моћ деловања, верски медији дугорочно утичу на своју публику, а вредности које пропагирају директно су повезане са моралним вредностима. Приказан је историјат развоја верских радио-станица Српске православне цркве, од Радио Светигоре која емитује програм са Цетиња од 1998. године, до још десет које су формиране после усвајања Закона о радиодифузији. Аутор анализира и пет католичких радио-станица под јединственим именом Радио Марија, уочавајући дух екуменизма који пропагирају у свом програму. У истраживању спроведеном у Нишу долази до значајних података о верској толеранцији јер упркос ратовима током деведесетих година XX века, готово три четвртине анкетираних подржава постојање верских медија других конфесија.

3. ПЕДАГОШКИ РАД И ДОПРИНОС РАЗВОЈУ НАСТАВЕ

3.1. Стручни пројекти, програми и послови

3.2. Награде, признања и одликовања за професионални рад

1. Награда „Иницијал“ 55. Сајма књига у Нишу 2018. годину за књигу прича „Међеђедовина“, за ауторски допринос књижевности.
2. Годишња награда за грађански активизам у домену медија, доделио НВО „Проактив“ у Нишу 04.04.2013. Велибору Петковићу, новинару Радио Београда, запосленом у дописништву у Нишу.
3. Лауреат награде за причу на конкурс „Константинове визије, мистичне приче о слободи и вери“ 2013. године, у оквиру пројекта Града Ниша поводом 1700 година Миланског едикта.
4. Награда за радио осврт-коментар на тему „Насиље у школама и медији“, на 25. Фестивалу Удружених радио и ТВ станица Србије, Врњачка Бања, 21-23. децембра 2006. године.
5. Радио Ниш проглашен за најбољу радио-станицу у Србији, на Фестивалу удружених станица Србије у Сокобањи октобра 2003. године, главни и одговорни уредник Велибор Петковић.

3.3. Остали релевантни подаци

Аутор четири књиге прича: „Медвеђа самоуслуга“ (2008), „Учитељ зен будализма“ (2011), „Божанствена папазјанија“ (2016) – издавач Нишки културни центар, Ниш, и „Међеђедовина“ (2018) – издавач „Медивест КТ“ Ниш, и две драме: „Скраћеница за Ништа“ (2011) НКЦ и „Код Годоа и његових“, Градина 60-61/2014. Председник Друштва књижевника и књижевних преводилаца Ниша од 3. фебруара 2017. године до фебруара 2019. године. Члан жирија за доделу награде „Рамонда сербика“ 2009. године (додељена песнику Новици Тадићу) и 2019. године (лауреат Владан Матијевић), домаћин Књижевне колоније Сићево 2010, од када је редовно и водитељ књижевног програма у Сићеву и Нишу и део организационог тима. Водитељ и модератор књижевних програма и манифестација, а такође и „Нишвил цез фестивала“ у континуитету од 2011. до 2023. године.

5. ЕЛЕМЕНТИ ДОПРИНОСА АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Координатор рада Студентског дневног листа (СДЛ), интернет гласила студената новинарства и комунологије Филозофског факултета у Нишу, у периоду од 2014. до 2017. године: школске 2014/15, 2015/16 и 2016/17.

Оснивач академског листа „Пресинг“ Универзитета у Нишу (1991) у коме објављује текстове у континуитету од 30 година, учествујући и у реализацији заједничких пројеката са Департаманом за комунологију и новинарство Филозофског факултета у Нишу.

Сарадња са цивилним сектором и локалном самоуправом, активно учешће у свим хуманитарним акцијама, образовању и васпитању – вођење новинарских и мултикултурних радионица за децу и младе, превенцији болести зависности, еколошким и другим активностима.

6. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Велибор В. Петковић, једини пријављени кандидат за избор сарадника у звање асистент с докторатом, испуњава све услове за избор, у складу са општим актима Универзитета у Нишу и Филозофског факултета. Поред квалификација у образовању – доктор је

филолошких наука, већ се доказао у педагошком раду са студентима као асистент на више предмета, а међу њима и на предметима за које је расписан конкурс: „Увод у новинарство“ и „Наративно новинарство“. На Департману за комуникологију и новинарство запослен је од 15. децембра 2014. године, најпре као асистент до 2020. а после одбране доктората и као асистент с докторатом од 1. новембра 2021. године.

Поред тога, има и велико професионално новинарско искуство, од 1988. до 2014. године, у свим врстама медија, од омладинског листа „Графит“ и дневног листа „Народне новине“, преко рада на телевизији у дописништву Радио-телевизије Београд у Нишу до Радио Ниша, где је био новинар-водителј од 1994. до 2010. године. Последњих пет година новинарске каријере, од укупно 27, радио је као новинар-извештач у дописништву Радио Београда у Нишу, од 22. марта 2010. до 15. децембра 2014. године.

Уз све то, Велибор Петковић је и књижевник, што је од значаја за предмете из уже научне области „Комуникологија, језик и студије медија“, за које је конкурс и расписан. Имајући у виду све то, што је детаљно образложено у овом извештају, Комисија за избор сарадника у настави, у звању асистент с докторатом, предлаже да Велибор В. Петковић буде изабран.

Ниш, 16.4.2024.
(Место, датум)

Комисија за писање извештаја:

Зоран Јевтовић

Проф. др Зоран Јевтовић

Добривоје Станојевић

Проф. др Добривоје Станојевић

Душан Алексић

Доцент др Душан Алексић

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ

_____
(Место, датум)

_____
(Потпис члана комисије)